

Щодо Етичного кодексу працівників органів державної статистики

Умовою демократичного державного управління, яке б користувалося повагою в суспільстві, є безпристрасні державні службовці, які володіють сучасними професійними знаннями і діють у межах закону. Правовий порядок, щоденна практика законності великою мірою залежать від поведінки державних службовців, їх ставлення до своєї праці, способу їхнього життя, адже широке оточення постійно формує свою оцінку про них і, відповідно, до всього того, що пов'язано з державним управлінням.

Етика державного управління – нормативна основа державно-владної діяльності, що торкається таких основних проблем управління, як справедливий соціальний устрій суспільства і держави, взаємні права та обов'язки керівників і громадян, фундаментальні права людини і громадянина, розумне співвідношення волі, рівності й справедливості.

Етика державного службовця – це система норм поведінки, порядок дій і правил, взаємин і принципів у державно-службових відносинах, що є сукупністю найбільш придатних, глибоко усвідомлених і конкретизованих норм загальнолюдської моралі, властивих цьому суспільству.

Україна, як і інші європейські країни, від перших кроків формування державної служби прагне рухатися шляхом побудови демократичного, прозорого управління державою та створення якісно нового інституту етичного регулювання державної служби, у якому мають забезпечуватися пріоритети загальнолюдських цінностей, серед яких головним регулятором має бути етична складова.

Розбудова української держави свідомо пов'язується із формуванням етичної поведінки посадовців.

В Україні створено певну законодавчу базу для впровадження етичних цінностей та норм державної служби. У Законі України «Про державну службу» зазначається, що до основних обов'язків державного службовця належить зобов'язання дотримуватися принципів державної служби та правил етичної поведінки. Суттєві положення щодо етики поведінки наведено у Законі України «Про запобігання корупції», це відповідно розділ VI «Правила етичної поведінки». Наказом Національного агентства України з питань державної служби України від 05.08.2016 №158 затверджено Загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, які є узагальненням стандартів етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, якими вони зобов'язані керуватися під час виконання своїх посадових обов'язків, а також спрямовані на забезпечення інформування громадян про норми поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.

Питання професійної етики перебувають у центрі уваги і керівництва Державної служби статистики. Етичний кодекс працівників органів державної статистики (далі – Етичний кодекс) був розроблений у рамках Проєкту Твіннінг протягом 2012 – 2013 років і затверджений наказом Держстату України від 18.06.2013 № 183. У 2022 році Етичний кодекс був переглянутий, його нова

редакція схвалена Галузевою радою по роботі з кадрами в органах державної статистики. У 2023 році Етичний кодекс був доопрацьований і затверджений наказом Державної служби статистики України від 19.06.2023 № 217, який зареєстрований в Міністерстві юстиції України 09.08.2023 за № 1351/40407.

Етичний кодекс спрямований на досягнення двох цілей: з одного боку – підвищення довіри до органів державної статистики, з іншого – поліпшення якості статистичної інформації завдяки забезпеченню належного поведіння працівників під час здійснення своєї професійної діяльності.

Дія Етичного кодексу поширюється на працівників органів державної статистики, які забезпечують здійснення державної статистичної діяльності: як на тих, хто безпосередньо займається виробленням статистичного продукту, так і на тих, хто відповідає за фінансове, кадрове, інформаційне, адміністративне та інше забезпечення, а також організовує проведення фундаментальних наукових досліджень і прикладних розробок у сфері статистики, здійснює підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації фахівців-статистиків.

Варто зауважити, що не всі принципи (їх тлумачення) однаковою мірою стосуються всіх працівників. Кожний працівник, жодним чином не встановлюючи певної пріоритетності принципів, повинен свідомо проаналізувати (оцінити) їх з точки зору особливостей своїх професійних обов'язків і обрати ті, що відповідають характеру його діяльності та можуть бути використані під час здійснення своєї щоденної роботи.

Працівники зобов'язані дотримуватися встановлених норм поведінки під час виконання службових обов'язків. Разом з тим, з метою підтримання належного іміджу статистичної системи, кожний працівник має керуватися правилами корпоративної етики й поза службою.